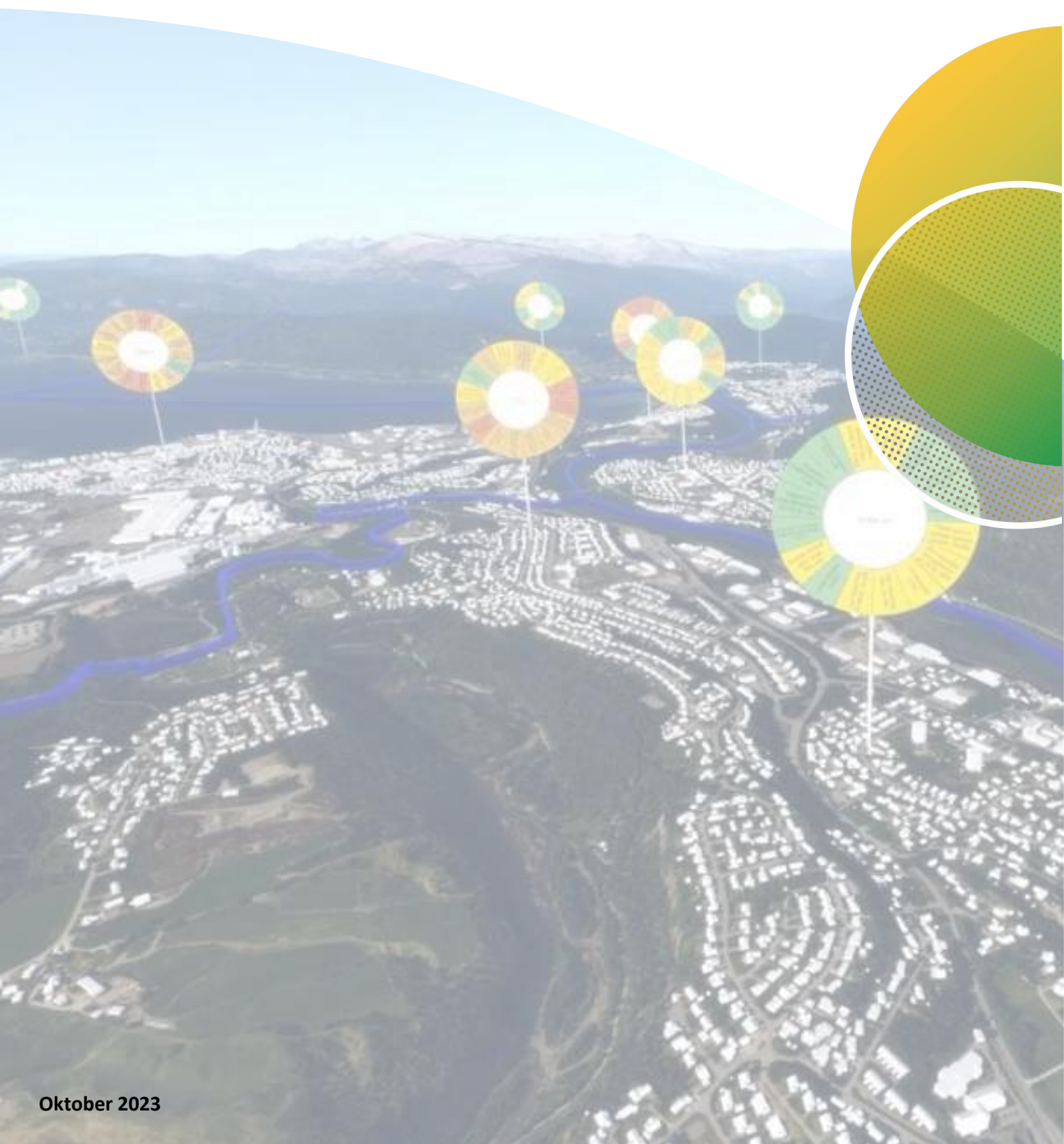

Oversikt levekår, boligbehov og folkehelse 2024-2027

Innhold

1. Innledning	3
2. Kilder og statistikk.....	3
3. Prioriterte utfordringer	4
1. Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer	5
4.1. Befolkning.....	7
4.2. Oppvekst og levekår	9
4.3. Boligsosiale behov og utfordringer	22
4.4. Miljøfaktorer	23
4.5. Levevaner	25
4.6. Helsetilstand.....	30
4.7. Skader og ulykker	34

1. Innledning

Lov om folkehelsearbeid trådte i kraft i 2012 som virkemiddel for å nå samhandlingsreformens intensjoner om å dreie helsetenkingen fra reparering av sykdom til helsefremming og forebygging. Reformen i helsetjenesten måtte følges opp av fornyet innsats rettet mot samfunnsforhold som bidrar til uhelse i befolkningen, og som bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter. I 2023 trådte Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet i kraft, med formål om å forebygge boligsosiale utfordringer og bidra til at vanskeligstilte på boligmarkedet skal få bistand til å skaffe seg og beholde en egnet bolig.

Både folkehelseloven og boligsosial lov legger grunnlag for et kunnskapsbasert og planstyrt arbeid for å fremme gode levekår, god helse og for å redusere ulikheter i befolkningen. De to lovene har felles prosesskrav knyttet til kommunal planstrategi. Hvert 4. år skal kommunene utarbeide en oversikt over folkehelsen, som identifiserer hvilke utfordringer som er viktigst å prioritere. På samme måte skal kommunene utarbeide en oversikt over behovet for ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte.

Oversikten over folkehelse og boligbehov for vanskeligstilte skal inngå som grunnlag for arbeidet med planstrategien hvert 4. år. Kommunene skal i sitt arbeid med kommuneplanen fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet og det boligsosiale arbeidet, som er egnet til å møte de viktigste utfordringene. Dette dokumentet er samlet kunnskapsgrunnlag for å ivareta oversiktskravet i begge lovene.

- Lov om folkehelsearbeid: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-29>
- Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2022-12-20-121>

2. Kilder og statistikk

- Kommunehelsa statistikkbank <http://khs.fhi.no/webview/>
- Folkehelseprofiler <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/>
- Oppvekstprofiler <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/>
- Ungdata <http://www.ungdata.no/>
- SSB <https://www.ssb.no/>
- IMDI.no <https://www.imdi.no/>

- Levekår i Rana kommune – geografisk fordeling, 2021
<https://www.rana.kommune.no/vare-tjenester/om-rana-kommune/planer-budsjett-og-reglementer/#Type=option-0|option-1>
- «Ringvirkninger og samfunneffekter av Freyrs etablering i Mo i Rana», MENON Economics, 111/2021
- Kommunale tjenester
- Frivillige humanitære organisasjoner

3. Prioriterte utfordringer

Følgende folkehelse- og boligsosiale utfordringer er viktig å prioritere i et langtidsperspektiv:

- **Økende fattigdom, ulikhet og boligutfordringer.** Økte boligutgifter og levekostnader siste halvannet år gir økt fattigdom, økte ulikheter og økte boligutfordringer. I Rana ser vi blant annet at flere personer og familier kommer inn under gruppen vanskeligstilt på boligmarkedet, og presset på å skaffe boliger til vanskeligstilte øker. Samtidig opplever humanitære organisasjoner med matordning en økning i antall personer som ønsker å få utdelt gratis mat. Organisasjonene opplever også flere henvendelser fra nye personer og familier med barn, studenter uten nettverk og personer i full jobb (typiske lavtlønnsyrker).
- **Forebygge sosiale utfordringer i vekstperioden.** Industrietablering og bygging av flyplass, med gjestearbeidere samlet i brakkerigger kan føre til økt vold, alkoholforbruk, narkotikabruk og prostitusjon. Trygge og gode arbeidsforhold for gjestearbeidere i brakkerigger forutsetter bevissthet om, og et systematisk arbeid for å forebygge at sosiale utfordringer oppstår. Et høyt antall gjestearbeidere vil også kreve økt kapasitet i helsetjenesten.
- **Geografiske levekårsforskjeller.** I Rana ser vi tydelige geografiske levekårsforskjeller. Samlet har sentrumssonene og Gruben sentrum flest levekårsutfordringer. Her ser vi blant annet lavere utdanningsnivå, høyere andel personer i lavinntektsfamilier, og høyere andel uføre og sosialhjelpsmottakere. Skonseng, Alteren og Steneset, Båsmoen, Ytteren og Åga/Hauknes viser få tegn til levekårsutfordringer.

- **Unge i utenforskap.** Andelen unge (25-29 år) som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring er høy (11,2 %), og betydelig høyere blant innvandrere i samme aldersgruppe (24,0 %) ved utgangen av 2021. Med synkende aldersbæreevne og rekrutteringsutfordringer har kommunen og næringslivet i kommunen et betydelig potensial når det gjelder inkludering og redusere utenforskap blant unge, og særlig unge innvandrere.
- **Frafall i videregående opplæring.** Andelen unge som gjennomfører videregående opplæring i Rana er lavere enn landsgjennomsnittet (74 % versus 79 %). Samtidig er andelen betydelig lavere i gruppen som har foreldre med videregående skole som høyeste utdanningsnivå. Vi vet at frafall i videregående opplæring har sammenheng med grunnskolepoeng. Frafall reduserer muligheter for videre utdanning og deltakelse i arbeidslivet, og øker samtidig risikoen for utenforskap, dårligere levekår og uhelse.
- **Psykisk uhelse.** Mange opplever psykiske problemer, fra alle samfunnslag og i alle aldersgrupper. Egne data viser at etterspørselen etter kommunale psykisk helse- og rustjenester har økt fra 44 saker i 2000 til 435 saker i 2022. Siste 10 år har økningen akselerert, og det er en klar overvekt på etterspørselen etter kommunale psykiske helsetjenester.

1. Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer

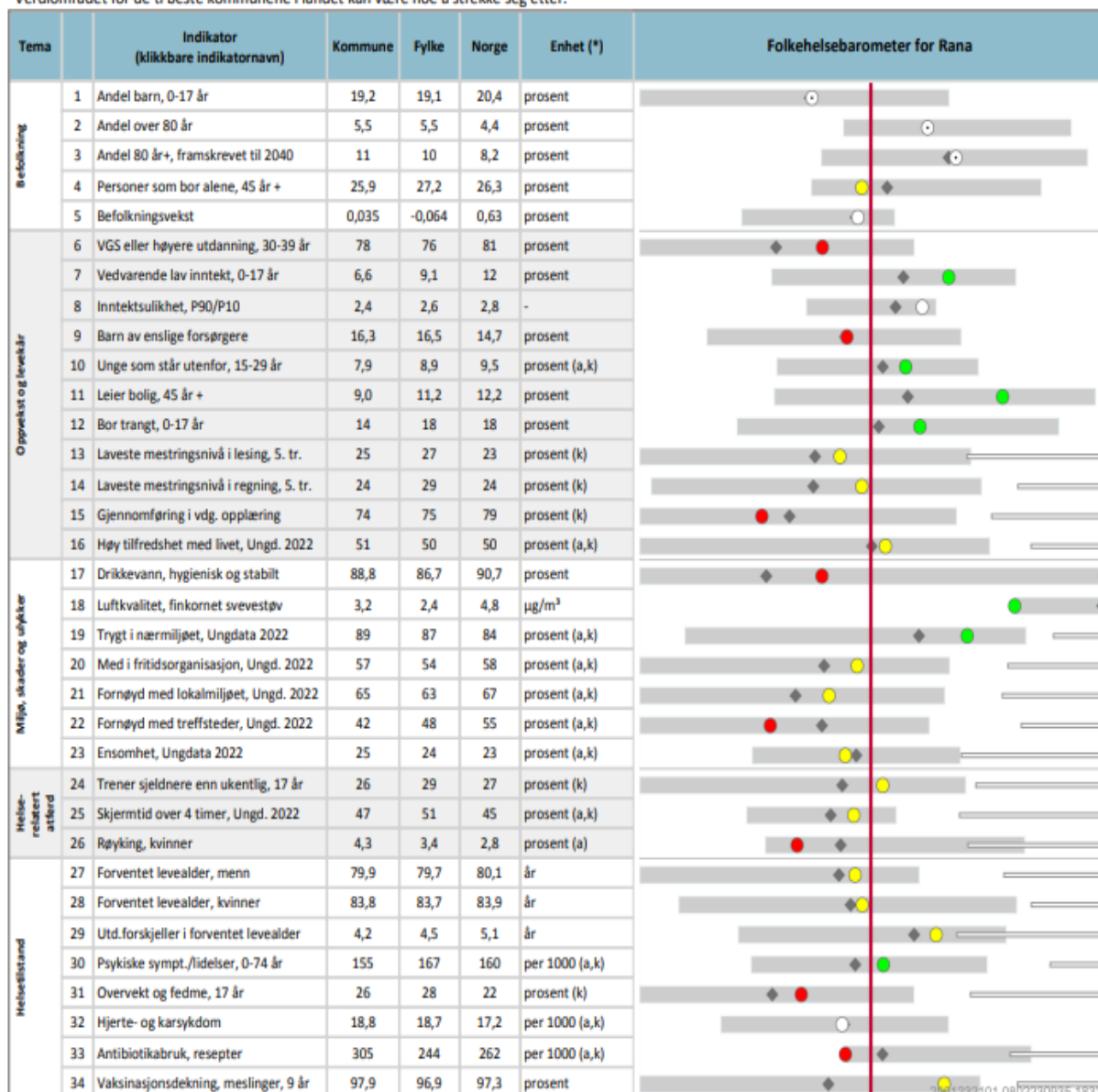
Hvert år publiserer Folkehelseinstituttet folkehelseprofiler og oppvekstprofiler med folkehelse/oppvekstbarometer for kommuner <https://fhi.no/hn/helse/folkehelseprofil/>. Her sammenliknes noen nøkkeltall med snittet for fylket og landet. Figuren under viser kommunens folkehelsebarometer for 2023. Her ser vi hvilke områder der Rana skiller seg ut med rød prikk, og som det kan være grunn til å se nærmere på i plan- og utviklingsarbeid og utvikling av tjenester.

Folkelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønnsammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelsa statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Figur 1: Folkelsebarometer Rana kommune 2023 (FHI, 2023 <https://www.fhi.no/hn/folkehelse/folkehelseprofil/>)

4.1. Befolkning

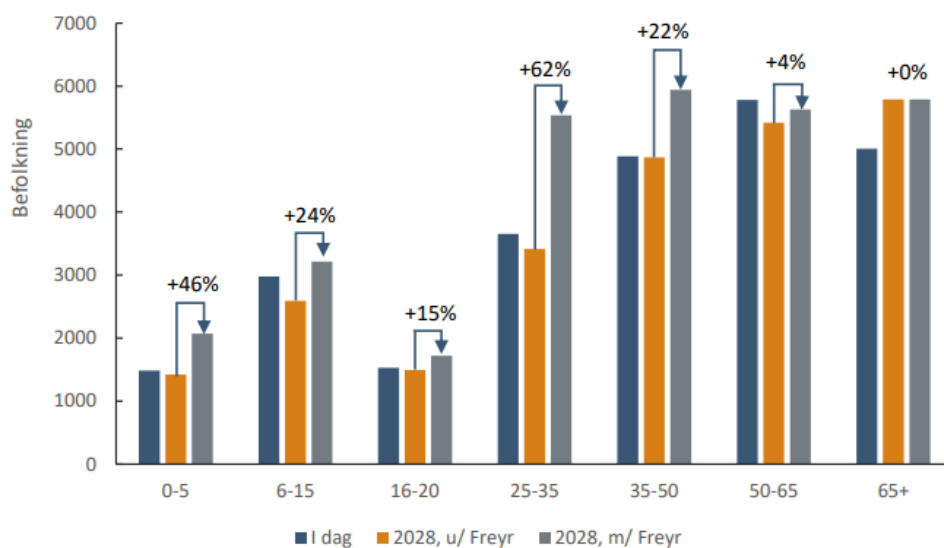
- Pr. 1. januar 2023 hadde Rana kommune 25 980 innbyggere. Innbyggertallet har vært stabilt siste tiårene, med svak nedgang siste fire årene, fra 26 350 innbyggere i 2019.
- I løpet av noen få tiår har Rana endret seg fra å ha en svært ung befolkning og høyt fødselsoverskudd, til i dag å ha et lavt fødselsoverskudd og en høyere andel eldre enn landet. Lav befolkningsvekst kombinert med synkende fødselsoverskudd og lav innvandring er årsaker til demografiske endringer som ikke er bærekraftig.
- Andelen eldre i samfunnet øker. I 2023 ser vi for første gang i Rana at andelen av befolkningen som er over 65 år er større enn andelen som er under 19 år. Her ligger Rana syv år foran landet, og i 2036 vil en fjerdedel av befolkningen være over 65 år i Rana.
- SSB sine prognoser tar ikke hensyn til ny industrietablering, og viser at frem mot 2050 vil Rana få en nedgang i folketallet. Nedgangen blir størst i aldersgruppene 0-24 år, 25-44 og 45-64 år. I aldersgruppen 65-74 år får vi en økning frem mot 2040, og deretter en nedgang frem mot 2050. I aldersgruppen 80 år + får vi en markant økning. Økningen av eldre skjer parallelt med at andelen i yrkesaktiv alder avtar.

Framskrevet befolkning – *kjønn samlet, antall*

Årstall		2025	2030	2035	2040	2045	2050
Geografi	Alder						
Rana	Alle aldre	25 870	25 599	25 379	25 171	24 917	24 601
	0-24 år	6 755	6 373	6 065	5 881	5 792	5 696
	25-44 år	6 542	6 457	6 246	5 882	5 528	5 329
	45-64 år	6 775	6 358	6 047	6 065	6 262	6 246
	65-74 år	2 935	3 132	3 329	3 224	2 792	2 604
	80 år+	1 611	2 030	2 341	2 656	2 976	3 323

Tabell 1: Framskrevet befolkning uten ny industrietablering, kjønn samlet (Kommunehelse statistikkbank)

- Menon Economics (2021) anslår at den totale befolkningsveksten induisert av Freyr blir omtrent 5 000 personer (inkludert barn og partnere) frem mot 2028.
- Den største befolkningsveksten induisert av Freyr er anslått til å bli i aldersgruppen 25-35 år, 0-5 år og 6-15 år (se figur 2). Det betyr at den demografiske sammensetningen kan endres betydelig.

Figur 2: Modellert befolkningsutvikling i Rana, med og uten effektene induisert av Freyr. Prosentvis vekst viser Freyrs bidrag til befolkningsvekst i ulike aldersgrupper (Menon Economics, 2021)

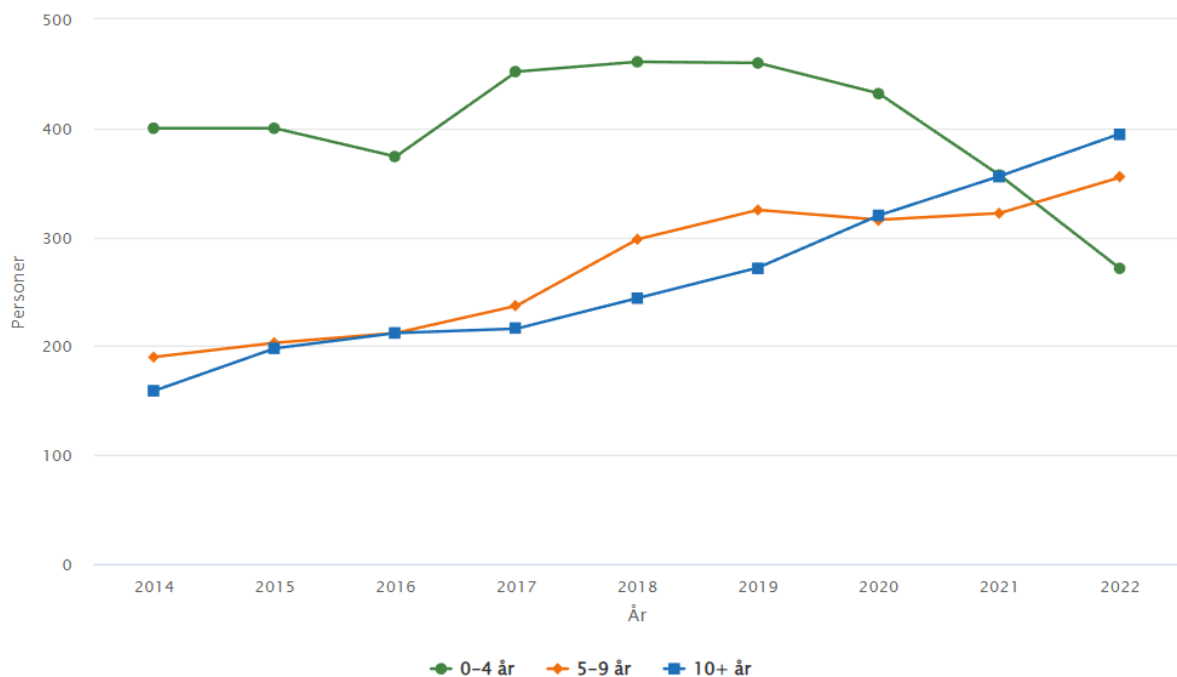
- Rana har over år hatt en vesentlig lavere innvandrерandel over år, sammenlignet med snittet for landet og sammenlignbare kommuner i Nord-Norge. Det er mange og sammensatte årsaker til at Rana har lav innvandrерandel. Samtidig vet vi at en betydelig økt innvandrерandel er avgjørende for å ny industrietablering, og for å sikre framtidig arbeidskraft, kompetanse og verdiskaping i Rana.

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geografi						
Hele landet	16,8	17,3	17,7	18,2	18,5	18,9
Oslo	32,8	33,1	33,4	33,8	33,7	33,8
Nordland Nordlånnda	9,7	10,2	10,4	10,5	10,6	10,8
Bodø	9,8	10,1	10,5	10,8	11,1	11,4
Narvik	11,4	11,5	11,6	11,7	11,5	11,2
Rana	7,2	7,8	8,2	8,3	8,2	8,4
Tromsø	13,4	14,1	14,7	15,1	15,2	15,6
Harstad Hårsttåk	10,1	10,4	10,7	10,5	10,5	10,7
Alta	9,8	10,1	10,2	10,3	10,3	10,6

Tabell 2: Andel innvandrere og norskfødte med innvandrерforeldre (Kommunehelsa statistikkbank).

Flere av de innvandrerne som gjennom årene har bosatt seg her velger å flytte. For noen betyr det mye å komme nærmere familie, andre har ønsker om et mildere vinterklima eller de ønsker å bli del av et større urbant miljø i større byer. Kostnader og tidsbruk knyttet til heimreiser er for noen avgjørende for valg av arbeids- og bosted.

Figuren under viser at mange innvandrere i Rana har kort botid (0-4 år). Tallene i figuren er avgrenset til innvandrere fra Øst-Europa (utenom EU), Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania (utenom Australia og New Zealand) i perioden 2014-2022. Det er positivt at antall innvandrere med kort botid (0-4 år) har gått ned siste tre årene, og at antall innvandrere med lenger botid øker.

Figur 3: Antall innvandrere (fra Øst-Europa utenom EU, Asia (inkl. Tyrkia), Afrika, Sør- og Mellom-Amerika og Oseania utenom Australia og New Zealand) fordelt etter botid i Norge i perioden 2014 til 2022 i Rana. Kilde: IMDI.

4.2. Oppvekst og levekår

Når det gjelder oppvekst, levekår og ulikhet er det viktig å være oppmerksom på at en del statistikk er fra utgangen av 2021, og at mye har endret seg i negativ retning i 2022-2023, med inflasjon og høy prisvekst generelt.

- I Rana er andelen voksne 30-39 år med videregående eller høyere utdanning noe lavere enn landet (78,2 % vs. 80,7 %).
- Andelen unge som gjennomfører videregående opplæring i Rana har økt betydelig, fra 65 % i perioden 2014-2016 til 74 % i perioden 2019-2021. Samtidig er andelen unge som gjennomfører videregående skole betydelig lavere i gruppen som har foreldre med lavt utdanningsnivå (se tabell 3). Både grunnskolepoeng og frafall i videregående skole varierer etter foreldrenes utdanningsnivå, og bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter.

År		2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019	2018-2020	2019-2021
Geografi	Foreldrenes utdanningsnivå						
Hele landet	totalt	74	75	77	77	78	79
	grunnskole	51	52	54	55	57	59
	videregående	71	72	73	74	75	76
	universitet/høgskole	84	85	86	86	87	87
Rana	totalt	65	68	71	71	72	74
	grunnskole	40	52	57	55	54	53
	videregående	62	64	67	64	64	65
	universitet/høgskole	74	76	79	80	83	84

Tabell 3: Gjennomføring i videregående skole totalt og etter foreldrenes utdanningsnivå, kjønn samlet (Kommunehelse statistikkbank).

Ulikheter i utenforskap

Tabellen under viser andel unge 15-24 år og 25-29 år (totalt og innvandrere) som står utenfor arbeid, utdanning eller opplæring i Rana. Unge i denne gruppen et gitt år ser ut til å ha mer varige problemer med å komme inn på arbeidsmarkedet. Andelen blant innvandrere er betydelig høyere enn den totale andelen. Blant de som blir værende utenfor over lengre tid, er det klar overvekt av unge med helseutfordringer og uten videregående utdanning.

- Trenden er at andelen unge i utenforskap i Rana (både totalt og innvandrere) har gått ned siste fem årene i aldersgruppen 15-24 år. Men andelen innvandrere i utenforskap er vesentlig høyere enn den totale andelen.
- I aldersgruppen 25-29 år er den totale andelen som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring betydelig høyere enn i aldersgruppen 15-24 år (11,2 % versus 6,1 %). Samtidig står hele 24 % av unge innvandrere mellom 25 og 29 år utenfor arbeid, utdanning og opplæring ved utgangen av 2021.

År			2016	2017	2018	2019	2020	2021
Geografi	Alder	Innvandringskategori						
Rana	15-24 år	totalt	9,8	9,3	7,8	7,8	7,3	6,1
		innvandrere	26,1	24,4	14,7	20,9	18,8	13,6
	25-29 år	totalt	12,7	12,5	10,8	13,0	13,0	11,2
		innvandrere	22,2	22,8	18,3	21,4	24,2	24,0

Tabell 4: Andel unge 15-24 og 25-29 år som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring i Rana, totalt og innvandrere (Kommunehelse statistikkbank).

- Andel i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram er 61,1 % i Rana ved utgangen av 2022.
- Den geografiske levekårsanalysen fra 2021 (<https://www.rana.kommune.no/f/p2/i5bca589d-8006-4a5b-b946-dc9259f85644/levekar-i-rana-kommune-geografisk-fordeling.pdf>) viser at sentrumssonene og Gruben sentrum har flest levekårsutfordringer samlet. Her ser vi blant annet høyere andel aleneboende, lavere utdanningsnivå, høyere andel personer i lavinntektsfamilier, og høyere andel uføre og sosialhjelpsmottakere. Skonseng, Alteren og Steneset, Båsmoen, Ytteren og Åga/Hauknes viser få tegn til levekårsutfordringer
- Andelen uføretrygdede i aldersgruppen 25-35 år er økende, fra 3,0 % i 2017 til 5,3 % i 2021 (SSB)
- Andelen personer som bor i husholdninger med vedvarende lavinntekt ved utgangen av 2021 har gått noe ned siste ti årene i Rana, og Rana har en vesentlig lavere andel enn snittet for landet (tabell 5).
- Ved utgangen av 2021 bodde 23,8 % av innvandrere i Rana i husholdninger med vedvarende lavinntekt, mot 5,1 % av befolkningen uten innvandrerbakgrunn (imdi.no).

Vedvarende lavinntekt (husholdninger) – EU 60, andel (prosent)

År		2013-2015	2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019	2018-2020	2019-2021
Geografi	Alder							
Hele landet	Alle aldre	9,5	9,6	9,8	10,0	10,2	10,2	10,1
	0-17 år	10,2	10,6	11,0	11,5	11,9	11,9	11,5
Nordland	Alle aldre	8,4	8,4	8,5	8,6	8,7	8,5	8,2
	0-17 år	8,9	9,1	9,5	10,0	10,0	9,5	9,1
Rana	Alle aldre	6,8	6,6	6,8	7,1	7,1	6,8	6,6
	0-17 år	7,1	6,4	6,9	7,9	8,0	6,7	6,6

Tabell 5: Andel personer som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt over en treårsperiode (Kommunehelse statistikkbank).

- Andelen som bor trangt i Rana er 6,3 % ved utgangen av 2021. Andelen er lavere enn landsgjennomsnittet, som er 9,8 %.
- I 2021 bodde 19,6 % av innvandrere i Rana trangt, mot 5,5 % i resten av befolkningen (imdi.no).
- I aldersgruppen 0-17 år er andelen som bor trangt i Rana 14,4 % ved utgangen av 2021. Her ligger Rana bedre an enn landsgjennomsnittet, som er 18,5 %.
- I Rana er andelen som eier bolig (87 %) høyere enn landet (82 %) og Nordland (84 %).

Økende fattigdom og ulikhet

- Økte rente/-boligutgifter og levekostnader som følge av krigen i Europa og inflasjon gir økt fattigdom og økte ulikheter. En større andel av befolkningen sliter med å få endene til å møtes.
- Humanitære organisasjoner med matordning opplever økning i antall personer som ønsker å få utdelt gratis mat. Organisasjonene opplever også en økende andel henvendelser fra nye personer og familier med barn, studenter uten nettverk og personer i full jobb (typiske lavtlønnsyrker).
- Humanitære organisasjoner med matordning opplever at foreldre som henvender seg gjør alt de kan for at mangel på økonomi ikke skal gå ut over barna, og at dette går utover foreldrenes psykiske helse.
- Humanitære organisasjoner med matordning opplever at fattigdom og mangel på mat går på bekostning av skolearbeid for studenter som henvender seg.
- Humanitære organisasjoner som kan tilby lavterskel-jobber opplever en økende andel som ønsker å arbeide for å skaffe penger til mat.

Barnehage og skole

- I Rana hadde 95,8 % av barn 1-5 år plass i barnehage ved utgangen av 2022. Samtidig stod 195 barn på venteliste til barnehageplass (SSB tabell 13502 og 13632).
- Andelen minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1 – 5 år har gått betydelig ned, fra 83,7 % i 2018 til 75,2 % i 2022 (SSB, tabell 12272).
- Elever som har foreldre med høyere utdanning får i gjennomsnitt bedre karakterer i grunnskolen enn elever med foreldre uten høyere utdanning. Sosiale ulikheter i grunnskolepoeng viser samme mønster når det gjelder gjennomføring i videregående skole (se tabell 6 og 3).

År		2016-2018	2017-2019	2018-2020	2019-2021	2020-2022
Geografi	Foreldrenes utdanningsnivå					
Hele landet	totalt	41,5	41,8	42,3	42,8	43,3
	grunnskole	35,1	35,4	35,9	36,4	37,0
	videregående	38,9	39,2	39,7	40,2	40,6
	universitet/ høyskole	44,1	44,3	44,9	45,3	45,6
Rana	totalt	40,5	40,6	41,1	41,8	42,5
	grunnskole	33,6	35,3	35,3	36,3	35,8
	videregående	37,8	38,1	38,5	39,2	39,8
	universitet/ høyskole	43,2	43,0	43,9	44,2	45,0

Tabell 6: Grunnskolepoeng totalt og etter foreldrenes utdanningsnivå, kjønn samlet (Kommunehelse statistikkbank).

Ungdata 2022

I februar 2022 gjennomførte Rana Ungdata for fjerde gang på ungdomstrinnet og for andre gang på mellomtrinnet. Ungdata gir et bredt bilde av hvordan ungdom har det, og hva de driver med på fritiden. Undersøkelsen gjennomføres på skoler over hele landet og vi kan derfor sammenligne resultatene på tvers av kommuner og over tid. Det er viktig å være oppmerksom på at Ungdataundersøkelsen ble gjennomført i midten av februar 2022, omtrent samtidig med gjenåpning av samfunnet etter pandemien.

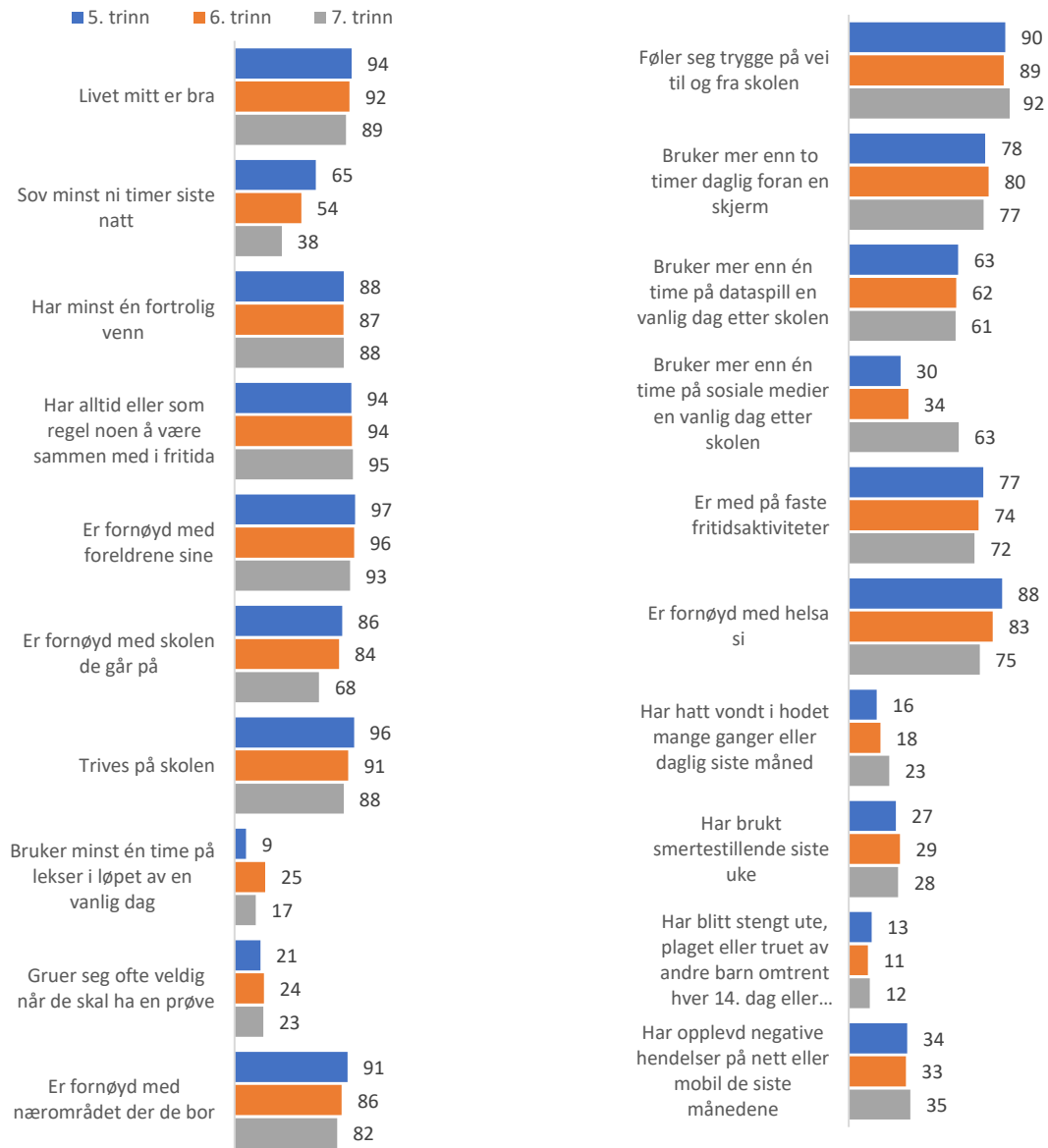
Ungdata 2022 viser at mange ungdomsskoleelever opplever psykiske helseplager. Andelen jenter er høyere enn andelen gutter, og andelen stiger med stigende klassetrinn. Årsakssammenhengene er sammensatte og usikre. For ungdom vurderes prestasjonskultur og flere valgmuligheter i et mer komplekst samfunn som viktige årsaksfaktorer. Unge opplever generelt større grad av ensomhet, manglende tilhørighet og mindre glede enn voksne og eldre. Mange faktorer kan spille en rolle – sosiale medier, ungdomskultur etc.

Samtidig har fremtidsoptimismen gått ned blant unge (forventninger til økonomi, utdanning, klima etc.).

- En solid grunnmur i barn og ungdoms vil være avhengig av:
 - Opplevelse av tilhørighet og å være del av et felleskap
 - Positive relasjoner til foreldre, venner og skole
 - Opplevelse av mestring på skole og fritidsarenaer
 - Trygge og rusfrie miljøer
 - Meningsfulle aktiviteter, - fysisk og innholdsmessig
- De fleste barn og unge i Rana har det bra. De lever aktive liv der vennskap, familieliv, skole, trening og digital fritid er viktig. De fleste har venner og er fornøyde med skolen sin, foreldrene sine og med nærmiljøet.
- Samtidig er det systematiske ulikheter i barn og ungdoms levekår og livskvalitet.
 - Foreldrenes utdanningsnivå og sosioøkonomiske status har betydning for relasjoner til foreldre og venner, trivsel på skolen, skolemotivasjon, utdanningsplaner, fysiske og psykiske helseplager, mobbing, skjermbruk og deltakelse i fritidsaktiviteter.

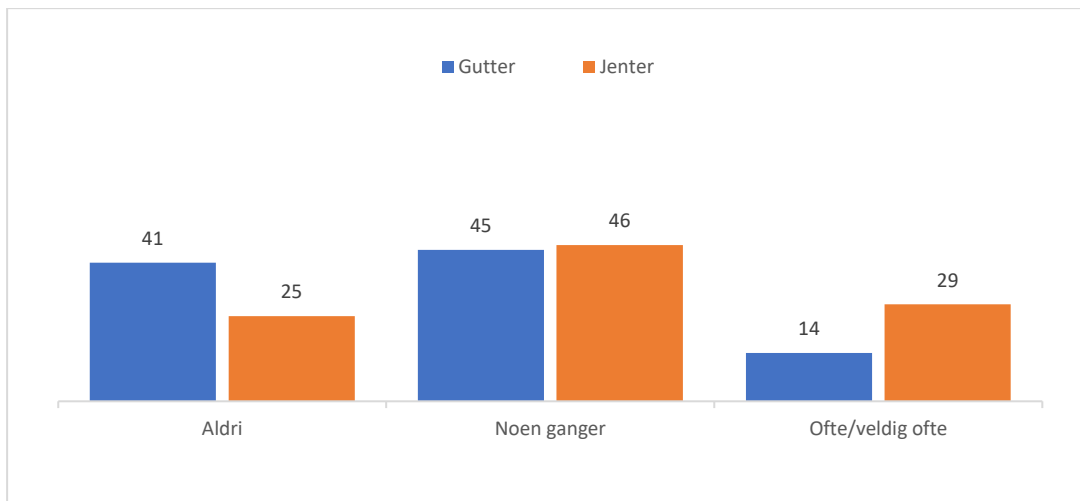
Nøkkeltall 5-7 trinn

Ungdataundersøkelsen for mellomtrinnet viser nøkkeltall der de ulike klassetrinnene sammenlignes.

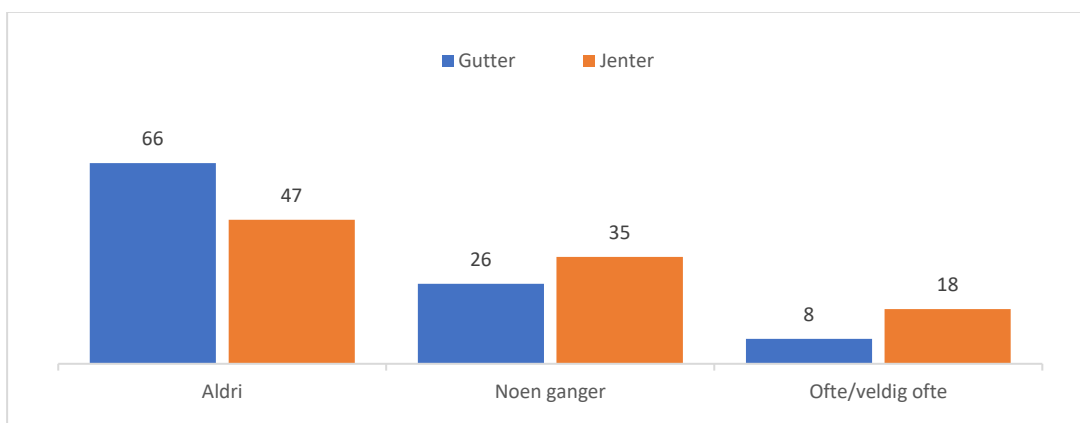
Figur 4: Nøkkeltall 5-7 trinn (Ungdata 5-7 trinn Rana kommune 2022)

- De aller fleste barn på 5-7 trinn vurderer livet sitt som bra, og de fleste er sikre på at de har minst en god venn som de stoler helt på (12 % gutter og 13 % jenter svarer nei her)
- Mange barn på 5-7 trinn opplever til tider at livet kan være stressende. Flere jenter (29 %) enn gutter (14 %) opplever stress (figur 5).

Figur 5: Hvor ofte jenter og gutter på mellomtrinnet føler seg stresset (Undgata 5-7 trinn Rana kommune 2022)

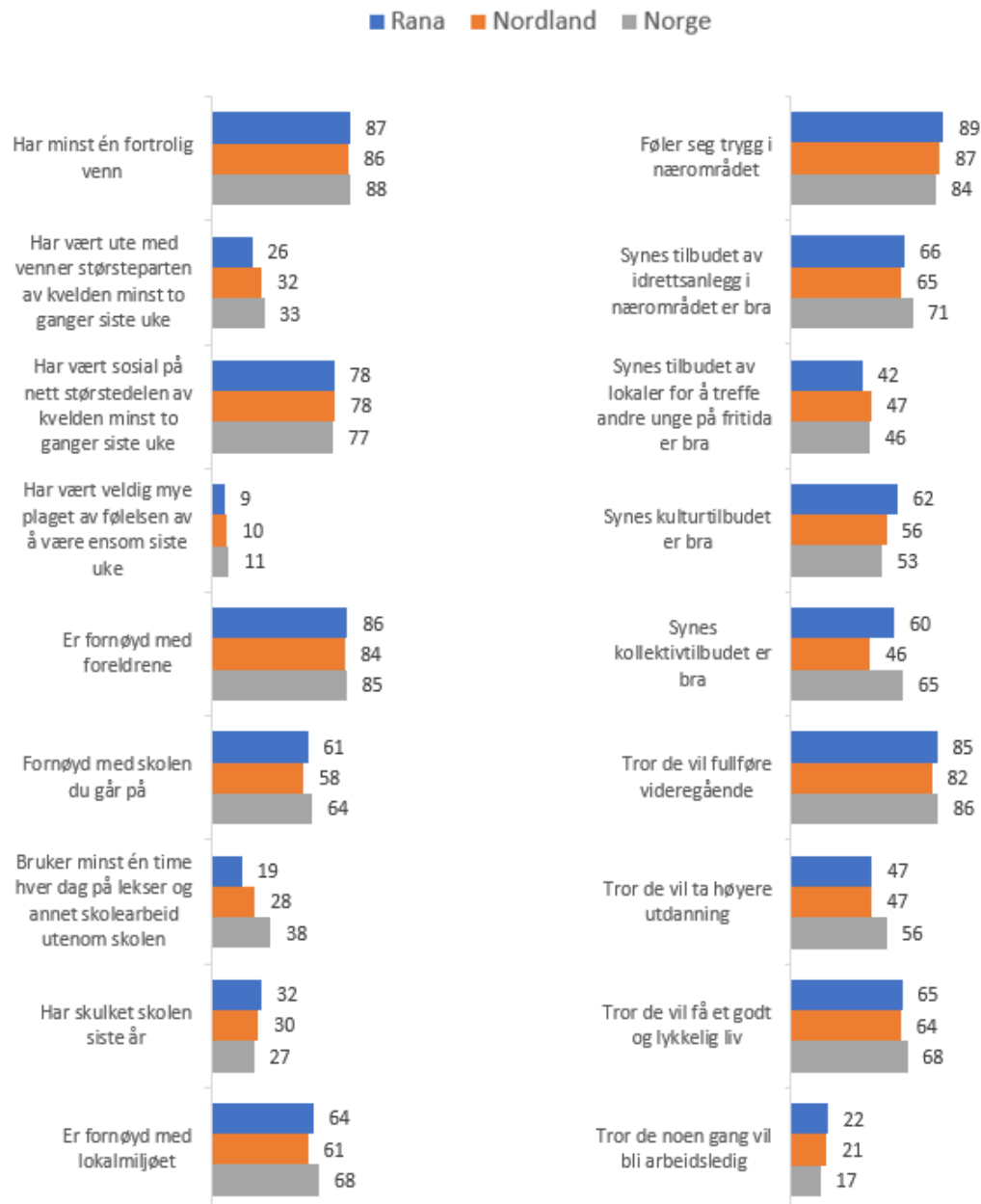
- En del barn 5-7 trinn føler seg ofte/veldig ofte ensomme. Flere jenter (18 %) enn gutter (8 %) føler seg ofte/veldig ofte ensomme (figur 6).

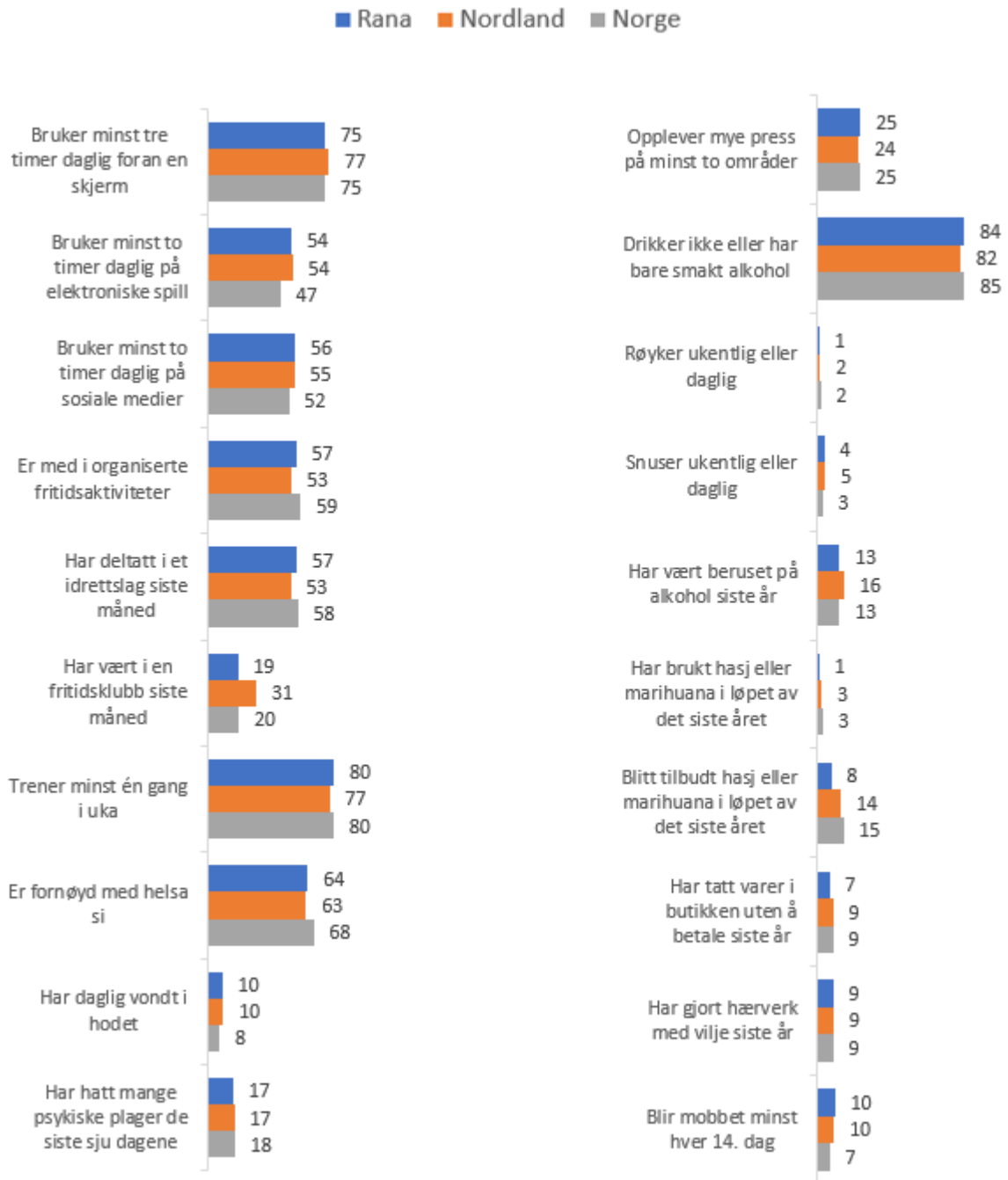
Figur 6: Hvor ofte jenter og gutter på mellomtrinnet føler seg ensomme (Ungdata 5-7 trinn Rana kommune 2022)

Nøkkeltall 8-10 trinn

Ungdataundersøkelsen for ungdomstrinnet, viser nøkkeltall der vi sammenlignes med landet og fylket.

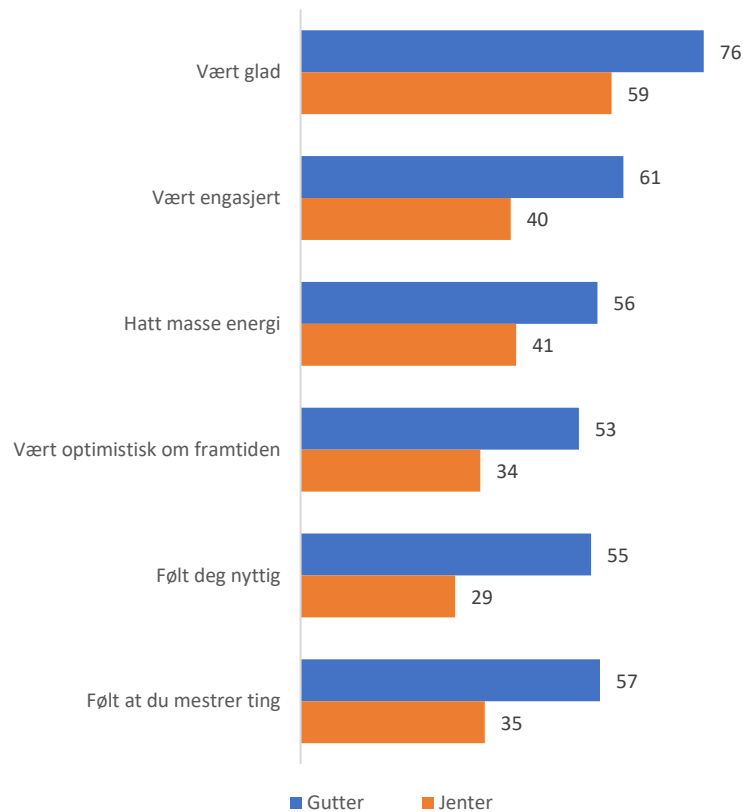

Figur 7: Nøkkeltall 8-10 trinn (Ungdata 8-10 trinn Rana kommune 2022)

Figur 8: Nøkkeltall 8-10 trinn (Ungdata 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- Nøkkeltallene for ungdomstrinnet viser at Rana skiller seg ut i forhold til landet på noen områder, f.eks.;
 - 26 % av ungdomstrinnet har vært ute med venner størsteparten av kvelden minst to ganger siste uken. Snittet for landet er 33 %.
 - 19 % av ungdomstrinnet har brukt minst en time på lekser og skolearbeid utenom skolen, snittet for landet er 38 %.
 - Rana (47 %) en lavere andel enn landet (56 %) som tror de vil ta høyere utdanning
 - 60 % av ungdomstrinnet synes kollektivtilbudet er bra, snittet for landet er 65 %.
- Det er vesentlige forskjeller mellom kjønn når det gjelder livskvalitet. Figur 9 viser at en jentene i mindre grad enn guttene på ungdomstrinnet opplever å være glad, engasjert, optimistisk, nyttig mv.

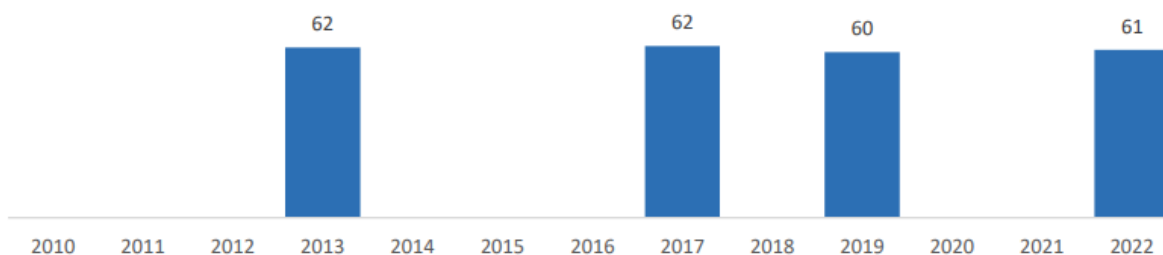

Figur 9: Prosentandel jenter og gutter som den siste uka hele tiden eller ofte har....(Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- Prosentandelen på ungdomstrinnet som er fornøyd med skolen de går på har vært stabil over tid (se figur 10)

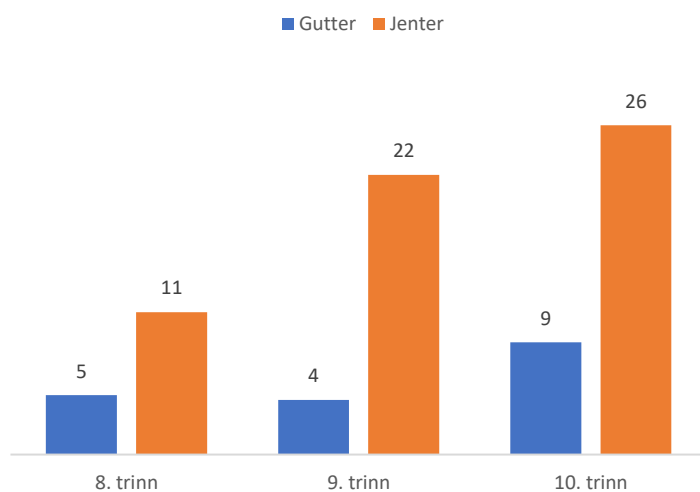
Tidstrend i Rana kommune.

Prosentandel av elevene på ungdomstrinnet som er fornøyd med skolen de går på

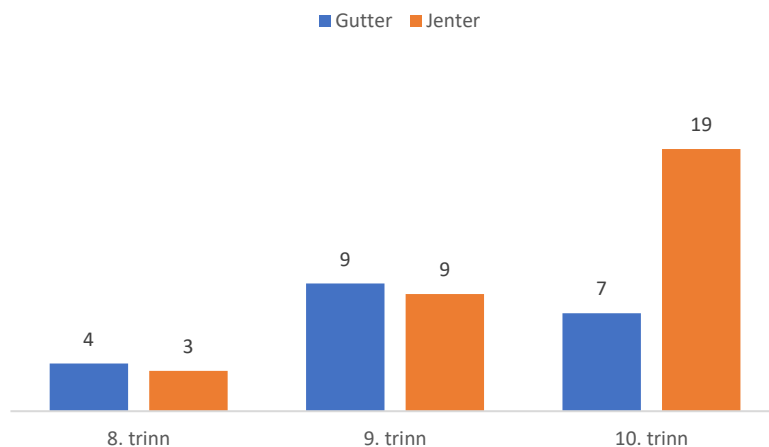
Figur 10: Prosentandel på ungdomstrinnet som er fornøyd med skolen de går på, tidstrend (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- Mange ungdommer opplever mye press i hverdagen, både når det gjelder utseende, å være god på skolen eller i idrett, eller å lykkes gjennom sosiale medier.
- En vesentlig større andel jenter enn gutter opplever så mye press at de har problemer med å takle det (Figur 11)

Figur 11: Andel som i løpet av siste uke i stor eller svært stor grad har opplevd så mye press at de har problemer med å takle det (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- Andelen jenter som føler seg ensomme øker med økende klassetrinn og er vesentlig høyere enn andelen gutter på 10. trinn (se figur 12)

Figur 12: Prosentandel jenter og gutter som den siste uka har vært veldig mye plaget av følelsen av ensomhet (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

Områder som bør få ekstra oppmerksomhet (oppvekst og levekår)

- Samarbeid på tvers av sektorer og fagfelt om tiltak som forebygger psykisk uhelse og utenforskap. Møteplasser, skole og fritidsarenaer som gir opplevelse av tilhørighet, og mestring, et mer offensivt arbeid for å forebygge mobbing og krenkelser, og tidlig innsats i barnehage/skole, og i helsetjenesten er viktige innsatsområder.
- Med ny industrietablering og vil det være viktig å forebygge at sosiale utfordringer oppstår, særlig i perioder med stor byggeaktivitet og mange gjestearbeidere samlet i brakkerigger.
- Økende fattigdom som følge av inflasjon, økte bolig- og levekostnader.
- Etniske ulikheter i fattigdom. Ved utgangen av 2021 bodde 23,8 % av innvandrere i Rana i husholdninger med vedvarende lavinntekt, mot 5,1 % av befolkningen uten innvandrerbakgrunn (imdi.no)
- Kommunen opplever en økende andel vanskeligstilte på boligmarkedet. Samtidig er det mange dyre boliger på markedet i Rana. Forventet befolkningsvekst vil bidra til et enda mer presset boligmarked, og utfordringer med å skaffe prismessig overkommelige boliger til vanskeligstilte kan øke.
- Antall personer med demenssykdom vil øke betydelig, som følge av at andelen eldre øker.

- Demografiutfordringen og økende rekrutteringsutfordringer i helse- og omsorgssektoren tvinger frem nye tankesett og hensyn i boligpolitikken og planlegging/utvikling av lokalsamfunn. Helhetlig og langsiktig perspektiv og bredt samarbeid på tvers om målkonflikter og nye langsiktige løsninger er avgjørende for å lykkes.
- Geografiske levekårsforskjeller.
- Etniske ulikheter i utenforskap. Andelen unge innvandrere (25-29 år) som står utenfor arbeid, utdanning og opplæring er betydelig høyere enn den totale andelen (24,0 % versus 11,2 % ved utgangen av 2021). Med synkende aldersbæreevne og rekrutteringsutfordringer har kommunen et betydelig potensial når det gjelder å forebygge og redusere utenforskap.

4.3. Boligsosiale behov og utfordringer

Kommunen er hovedansvarlig for å bistå vanskeligstilte som ikke kan ivareta egne interesser på boligmarkedet. Ny lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet skjerper kommunenes plikt til å ta boligsosiale hensyn i planleggingen, og fastslår også kommunens plikt til å gi tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet.

Kommunene skal ha en oversikt over behovet for ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, som grunnlag for arbeid med planstrategien hvert fjerde år. Det skal fastsettes overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet i kommuneplanen.

Vanskeligstilte på boligmarkedet defineres i ny boligsosial lov som personer som ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, og derfor trenger bistand til å skaffe eller beholde en egnet bolig.

Dette kan for eksempel gjelde personer og familier som;

- Ikke har bolig
- som står i fare for å miste boligen
- som bor i uegnet bolig eller bomiljø
- flyktninger

I 2022 ble det utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for Boligstrategi 2022-2025 som peker på utfordringsbildet: <https://www.rana.kommune.no/f/p2/i4276225e-4086-41fc-8ed9-c8a01b9ee813/boligstrategi-2022-2025-vedlegg-kunnskapsgrunnlag.pdf>

Boligutfordringer knyttet til vanskeligstilte

- Rana kommune har generelt for få boliger til vanskeligstilte, samtidig som utleieprisene på kommunale boliger til vanskeligstilte er høye.
- Antall vanskeligstilte på boligmarkedet i Rana har økt med inflasjon og økte rente- og boligkostnader, og det er blitt mer utfordrende å skaffe boliger til vanskeligstilte.
- Den demografiske utviklingen med flere eldre vil i årene som kommer øke behovet for omsorgsboliger.
- Økt bosetting av flyktninger som følge av krig, medfører at andelen vanskeligstilte på boligmarkedet er blitt høyere.
- Med industrietablering og forventet befolkningsvekst kan presset på boligmarkedet i Rana øke ytterligere. Det kan bidra til at det blir vanskeligere å skaffe boliger til vanskeligstilte.
- Kommunale boliger for vanskeligstilte er mangelfulle, særlig innenfor psykiatri- og rusområdet og miljøterapeutisk avdeling.
- Mangel på boliger for personer som ikke har boevne.

Behovet for kommunale boliger for vanskeligstilte varierer, men generelt ser vi at ventelistene øker. Høsten 2023 er det ca. 100 på venteliste for kommunal bolig;

- 40 som er vanskeligstilt på boligmarkedet, inkludert bostedsløse
- 28 som har behov for bolig innenfor miljøterapeutisk avdeling
- 32 i kategorien eldre/uføre

Antallet bostedsløse varierer fra dag til dag. Høsten 2023 er det mellom 20 og 30 bostedsløse i Rana.

4.4. Miljøfaktorer

- 89 % av elever på ungdomstrinnet føler seg trygge i nærmiljøet. Rana ligger noe høyere enn snittet for fylket (87 %) og for landet (84 %).
- 65 % av elevene på ungdomstrinnet er fornøyd med lokalmiljøet. Andelen i 2019 var 68 %.
- 42 % av elevene på ungdomstrinnet opplever at tilbudet er bra når det gjelder lokaler for å treffe andre unge på fritida (tabell 7). Andelen har gått ned, og er vesentlig lavere enn snittet for landet (55 %).

Treffsteder for unge, opplever at tilbudet er bra

År	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geografi									
Hele landet	50	50	50	49	50	49	50	46	55
Nordland	46	46	46	45	45	48	49	:	48
Rana	46	..	49	42

Tabell 7: Andelen ungdomsskoleelever som opplever at tilbudet er bra når det gjelder lokaler for å møte andre unge på fritida, kjønn samlet (Kommunehelse statistikkbank)

- 60 % av elevene på ungdomstrinnet er fornøyd med kollektivtilbudet. Andelen ligger under snittet for landet (66 %), men har økt siden 2019 (56 %).

Kriminalitet

De vanligste typene kriminalitet er vold og mishandling, rusmiddellovbrudd, vinningsforbrytelser, narkotikaforbrytelser, økonomisk kriminalitet og miljøkriminalitet.

Det understrekes at politiets statistikk kun omhandler kriminalitet som er anmeldt/registrert. Samtidig vil politiets egne prioriteringer kunne påvirke utviklingen i den registrerte kriminaliteten. Dersom politiet nedprioriterer noen områder en gitt tidsperiode, vil ikke nedgang i registrerte straffesaker nødvendigvis innebære at kriminaliteten har blitt redusert. Det kan med andre ord være store mørketall knyttet til kriminalitetsstatistikk.

Nordland politidistrikt sin rapport «Kriminalitetsbildet og resultater 2022» viser at det siden 2020 har vært en halvering av straffesaker der ungdom er involvert. Særlig har nedgangen vært stor innenfor deler av narkotikafeltet. En av årsakene er nye retningslinjer fra Riksadvokaten i 2021, som medførte endringer i politiets arbeid med mindre doser narkotika. Påtalemyndigheten skal ikke lenger straffe rusavhengiges erverv, besittelse og oppbevaring av mindre doser narkotika.

- Antall anmeldte rusmiddellovbrudd per 1000 innbygger i Rana har gått ned, fra 11,0 i 2017-2018 til 4,4 i 2021-2022 (SSB, tabell 08487). Se informasjon over.
- I Rana viser antall anmeldte lovbrudd per 1000 innbygger i kategorien vold og mishandling (ikke seksuallovbrudd) en svak nedadgående trend, fra 9,0 anmeldte tilfeller i 2017-2018 til 7,2 anmeldte tilfeller i 2021-2022 (Kommunehelse statistikkbank).

- Antall anmeldte eiendomstyper per 1000 innbygger i Rana har gått litt ned, fra 9,2 i 2017-2018 til 8,5 i 2021-2022 (SSB, tabell 08487)

Informasjon om drikkevannskvalitet gjelder den delen av befolkningen som er tilknyttet vannverk som forsyner minst 50 personer. I Rana er 92 % av befolkningen tilknyttet slike vannverk.

- I Rana hadde 88,8 % av befolkningen i 2021 tilgang til drikkevann med tilfredsstillende hygienisk kvalitet. Andelen har gått ned, fra 99,0 % i 2017.
- I Rana Kommune ser vi at konsentrasjonen av finfraksjonert svevestøv (PM 2,5) har økt siste fem årene, fra 2,5 til 3,2 mikrogram/m³. Konsentrasjonen i Rana er noe høyere enn gjennomsnittet for Nordland. Rana ligger under gjennomsnittet for landet, som er 4,8 mikrogram/m³. Se tabell 8.

Luftkvalitet, fint svevestøv – konsentrasjon

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Geografi						
Hele landet	4,6	4,0	5,0	4,4	4,0	4,8
Nordland	2,1	1,9	2,1	2,1	2,3	2,4
Bodø	2,3	2,1	2,4	2,4	2,6	2,6
Narvik	2,2	2,1	2,3	2,3	2,3	2,4
Vefsn	2,3	2,1	2,5	2,5	2,6	2,9
Rana	2,5	2,3	2,5	2,6	2,9	3,2

Tabell 8: Befolkningsvektet konsentrasjon av finfraksjonert svevestøv (PM 2,5), mikrogram/m³, midlet over ett år.

4.5. Levevaner

Generelt er det større fokus på helse i dag enn tidligere, og større kunnskap om risikofaktorer har gjort at vi i dag er mer opptatt av å forebygge dårlig helse. Levevaner etableres tidlig, og barn og unge er en viktig målgruppe for forebyggende helsearbeid.

Trening

- Andel unge i Rana som trener sjeldnere enn en gang i uka er 26 %. Rana ligger omtrent likt med snittet for landet (tabell 8).

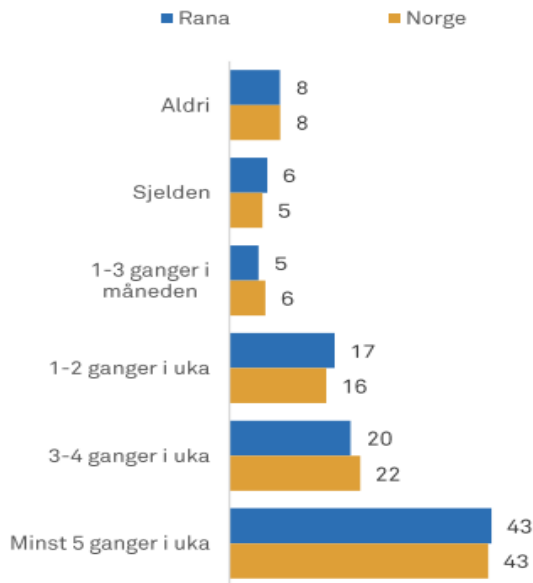
Trener sjeldnere enn ukentlig, oppgitt ved sesjon 1

År	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Geografi				
Hele landet	25	26	27	27
Nordland	27	27	28	29
Rana	28	28	25	26

Tabell 9: Andelen som trener sjeldnere enn ukentlig, kjønn samlet, oppgitt ved sesjon 1 (Kommunehelsa statistikkbank)

- I følge Ungdata 2022 er det like mange unge som trener i dag som for tjue år siden. Barn og unge i Rana har generelt et høyt fysisk aktivitetsnivå, men aktivitetsnivået synker med alderen.
- Ungdata viser at de fleste unge driver med en eller annen form for trening, og at det er små kjønnsforskjeller i trening samlet sett (idrettslag, på egenhånd eller på treningsstudio). Figur 13 under viser hvor ofte ungdom på 8-10 trinn trener, sammenlignet med landet. 43 % trener minst fem ganger i uka.
- Andelen som trener minst en gang i uka på ungdomstrinnet er det samme som snittet for landet, 80 %.

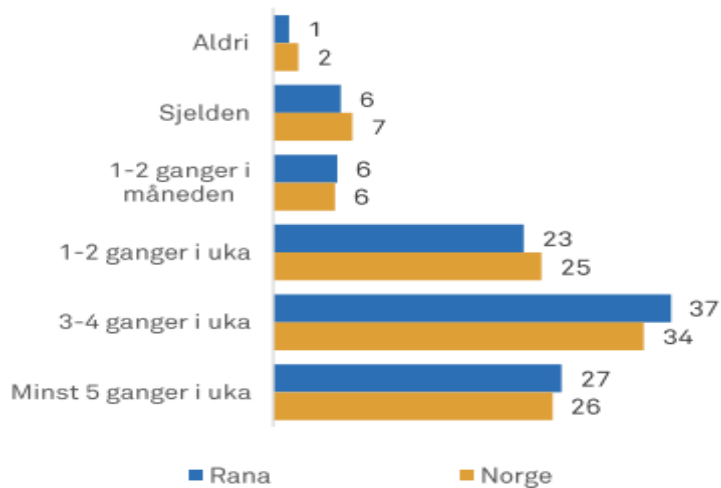
Hvor ofte trener du? Prosent i Rana kommune og nasjonalt

Figur 13: Hvor ofte ungdom på 8-10 trinn trener, sammenlignet med landet (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- På spørsmål om hvor ofte ungdom 8-10 trinn er så aktive at de blir andpusten eller svett, er det 27 % som svarer minst 5 ganger i uka.

Hvor ofte er du så fysisk aktiv at du blir andpusten eller svett? Prosent i Rana kommune og nasjonalt

Figur 14: Hvor ofte ungdom på 8-10 trinn er så fysisk aktiv at de blir andpusten eller svett, sammenlignet med landet (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

Skjermtid

- Andelen ungdomsskoleelever som bruker minst fire timer daglig foran en skjerm utenom skolen, er økende og ligger noe over snittet for landet. Snittet for landet har økt med 16% og Nordland har økt med 17%, i samme periode som Rana har økt med 6%.

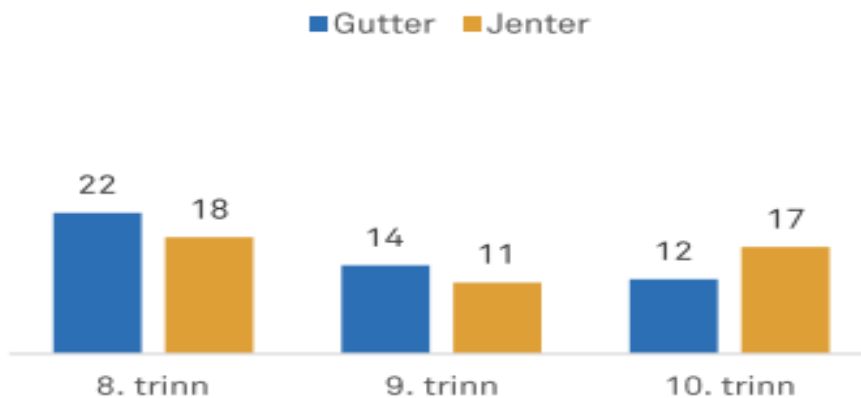
Skjermtid, mer enn fire timer daglig, ungdom

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Geografi						
Hele landet	29	31	34	37	49	45
Nordland	34	36	40	41	:	51
Rana	41	..	41	47

Tabell 10: Andelen ungdomsskoleelever som bruker mer enn fire timer daglig på aktiviteter foran en skjerm utenom skolen, kjønn samlet (Kommunehelse statistikkbank)

Matvaner

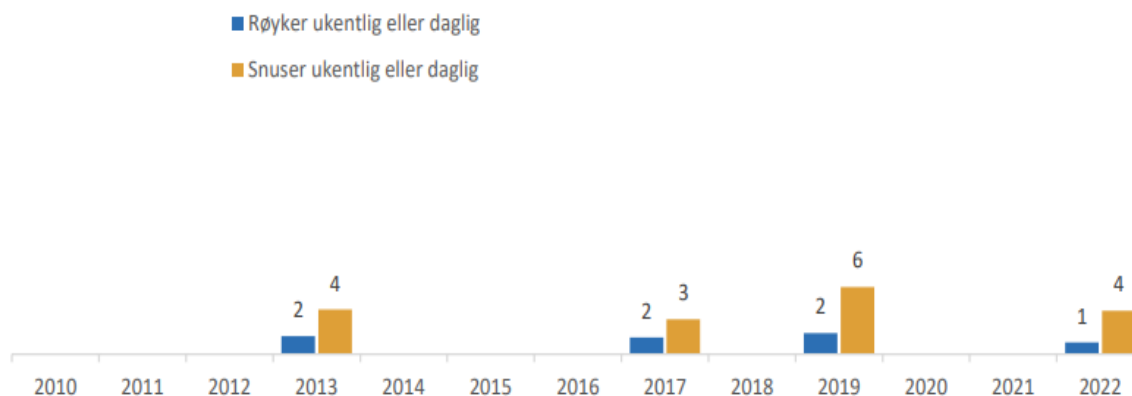
- Ungdata 2022 viser at det er stor variasjon i ungdoms matvaner og kosthold. For eksempel er det mange unge som spiser frukt og grønt hver dag, samtidig som en god del sjelden får i seg slike matvarer. Figur 15 viser hvor stor andel på ungdomstrinnet som spiser frukt og grønt i løpet av skoledagen fem ganger i uka.

Figur 15: Prosentandel jenter og gutter som spiser frukt, bær eller grønnsaker i løpet av skoledagen fem ganger i uka (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022).

Tobakk og alkohol

- Ungdata viser at røyking blant unge er mer eller mindre helt ut. Se figur 16. Svært få på ungdomstrinnet i Rana røyker, og det store flertallet har aldri prøvd å røyke. Det er heller ikke så mange på ungdomstrinnet som bruker snus.

Figur 16: Prosentandel på ungdomstrinnet som røyker eller snuser daglig, tidstrend (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- Andelen på ungdomstrinnet som har brukt eller blitt tilbudt hasj eller marihuana siste året har gått vesentlig ned siden 2019. Her er det viktig å være oppmerksom på at 2022 var pandemi-år.

Tidstrend i Rana kommune.

Prosentandel av elevene på ungdomstrinnet som har brukt hasj eller marihuana / blitt tilbudt hasj eller marihuana i løpet av det siste året

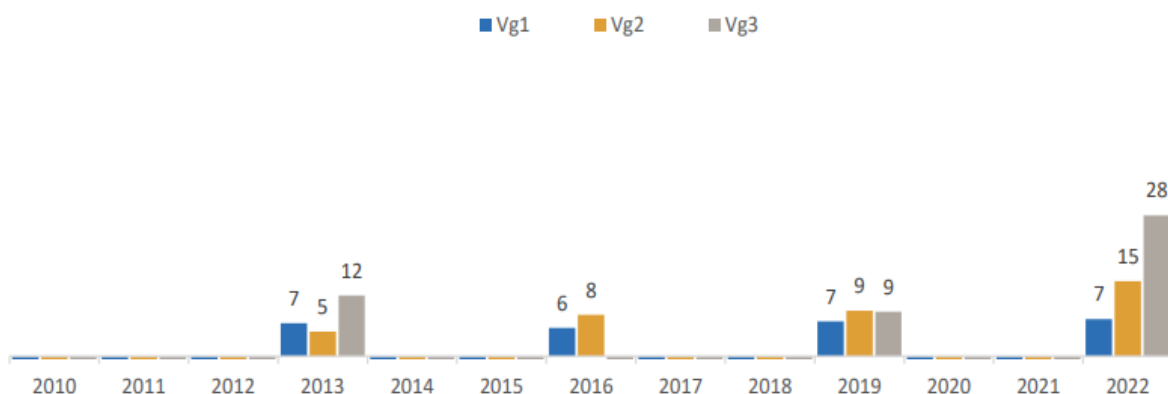

Figur 17: Andelen ungdomsskoleelever som brukt eller blitt tilbudt hasj eller marihuana i løpet av det siste året (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- På videregående skole har andelen elever som har brukt hasj eller marihuana økt betydelig på vg3, fra 9 % i 2019 til hele 28 % i 2022 (se figur 18). **NB!**

Tidstrend i Rana kommune.

Prosentandel av elevene på videregående som har brukt hasj eller marihuana i løpet av det siste året

Figur 18: Andelen elever på videregående som brukt hasj eller marihuana i løpet av det siste året (Ungdata, videregående skole Rana kommune 2022)

4.6. Helsetilstand

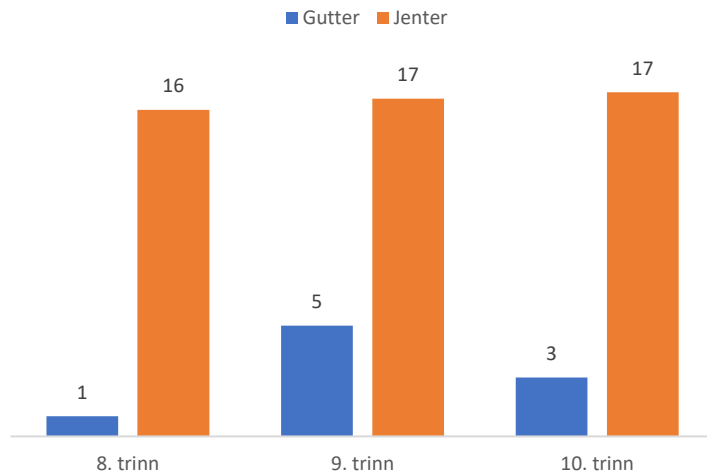
- Mange opplever psykiske problemer, fra alle samfunnslag og i alle aldersgrupper. Egne data viser at etterspørselen etter kommunale psykisk helse- og rustjenester har økt fra 44 saker i 2000 til 435 saker i 2022. Siste 10 år har økningen akselerert, og det er en klar overvekt på etterspørselen etter kommunale psykiske helsetjenester.
- Generelt er gode møteplasser, relasjoner, sosiale nettverk, deltakelse og opplevd tilhørighet viktige kilder til helse og trivsel for alle aldersgrupper. Det er skjev aldersfordeling i opplevelsen av ensomhet, bekymring og manglende tilhørighet. Unge opplever større grad av ensomhet, manglende tilhørighet og mindre glede enn de som er vel voksne og eldre. Dette er en forholdsvis ny trend, der årsaksforhold er usikre.
- Andelen kvinner med overvekt/fedme ved første svangerskapskontroll er 43 % i Rana i 2019-2021. Andelen er høyere enn snittet for landet i samme tidsperiode (38 %).
- I tidsperioden 2019-2022 er andel jenter og gutter med overvekt inkludert fedme ved sesjon 1 høyere i Rana (26 %) enn landet (22 %).
- Antall brukere per 1000 innbygger av legemidler til behandling av type 2-diabetes i aldersgruppen 30-74 år har økt fra 33,6 i 2014-2016 til 43,8 i 2019-2021. Antallet er høyere blant menn.

Brukere av legemidler til behandling av type 2-diabetes (30-74 år)

År		2014-2016	2015-2017	2016-2018	2017-2019	2018-2020	2019-2021
Geografi	Kjønn						
Hele landet	kjønn samlet	36,6	38,1	39,5	40,8	42,4	46,3
	menn	42,9	44,8	46,5	48,0	49,5	52,6
	kvinner	30,0	31,1	32,2	33,4	35,0	39,8
Nordland	kjønn samlet	35,5	37,0	38,8	40,2	41,8	45,6
	menn	40,9	43,0	45,3	47,3	49,1	52,0
	kvinner	29,8	30,8	32,0	33,0	34,3	38,9
Rana	kjønn samlet	33,6	35,2	36,9	38,4	39,9	43,8
	menn	40,5	42,4	44,5	46,6	48,6	52,6
	kvinner	26,3	27,7	28,9	29,9	30,7	34,7

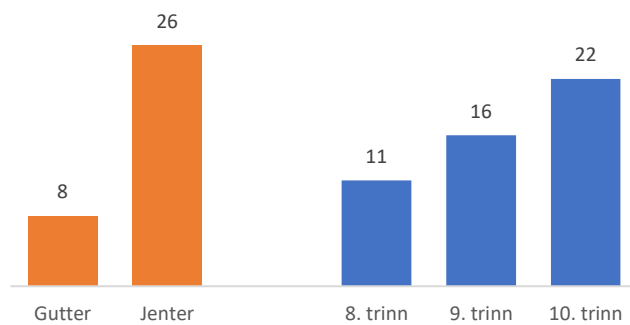
Tabell 11: Antall brukere av legemidler til behandling av type 2-diabetes (30-74 år), per 1000 (Kommunehelse statistikkbank)

- Antall personer per 1000 innbygger (45-74 år) som bruker legemidler mot hjerte- og karsykdommer ligger høyere enn landet, men har gått noe ned siste 5 årene, fra 422 i perioden 2014-2016, til 400 i perioden 2019-2021.
- Rana har et høyere antall brukere per 1000 innbygger (45-74 år) av legemidler for KOLS og astma.
- Rana har et lavere antall brukere per 1000 innbygger (45-74 år) av midler mot psykiske lidelser.
- Når det gjelder antibiotika forskrevet på resept og utlevert fra apotek, så ligger Rana høyere enn landet. I 2021 hadde Rana 305 antibiotikaresepter per 1000 innbygger, mens snittet for landet var 262 i aldersgruppen 0-79 år. Antallet antibiotikaresepter per 1000 innbygger har imidlertid gått betydelig ned siste tiåret, fra 488 i 2011 til 305 i 2021.
- Når vi ser på brukere av primærhelsetjenesten, har Rana et høyere antall personer med muskel- og skjelettplager per 1000 innbygger.
- Hodepine ser ut til å være en økende plage blant unge, og i Rana er andelen mye høyere blant jenter (se figur 19)

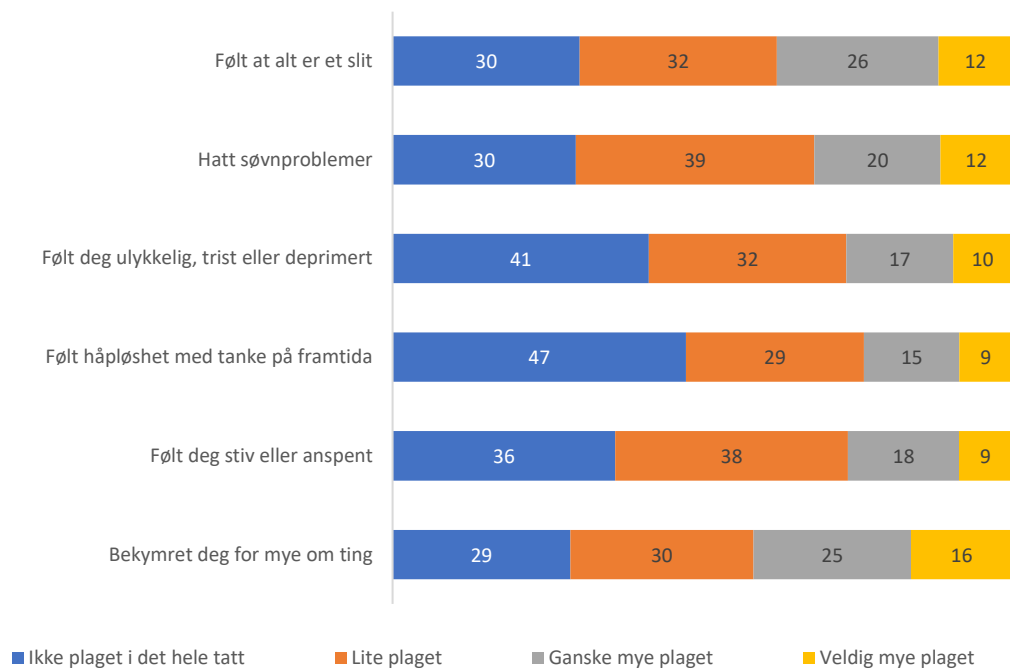
Figur 19: Prosentandel jenter og gutter som har hatt daglig hodepine siste måned (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022).

- Andelen jenter med mange psykiske plager er vesentlig høyere enn andelen gutter, og andelen stiger med stigende klassetrinn (figur 20)

Figur 20: Prosentandel med mange psykiske plager siste uka (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- Andelen ungdomsskoleelever som opplever mange psykiske plager er relativt høy. Gult og grått felt i figur 21 viser andelen som er ganske eller veldig mye plaget;
 - Alt er et slit – 38 %
 - Søvnproblemer – 32 %
 - Ulykkelig, trist eller deprimert – 27 %
 - Følt håpløshet med tanke på framtida – 24 %

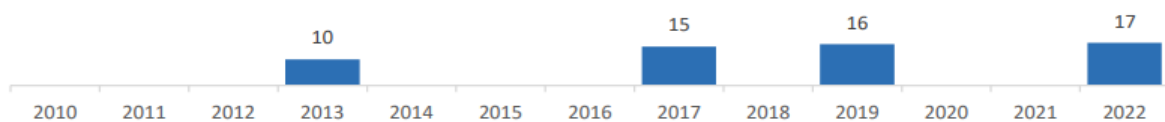

Figur 21: Prosentandel ungdomsskoleelever som siste uken har vært plaget av ulike psykiske plager (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022)

- Økningen i selvrapporterte psykiske plager på ungdomstrinnet ser ut til å flate ut til tross for to år med pandemi (figur 22).

Tidstrend i Rana kommune.

Prosentandel av elevene på ungdomstrinnet som i løpet av de siste sju dagene har hatt mange psykiske plager

Figur 22: Prosentandel på ungdomstrinnet som siste uken har hatt mange psykiske plager (Ungdata, 8-10 trinn Rana kommune 2022).

4.7. Skader og ulykker

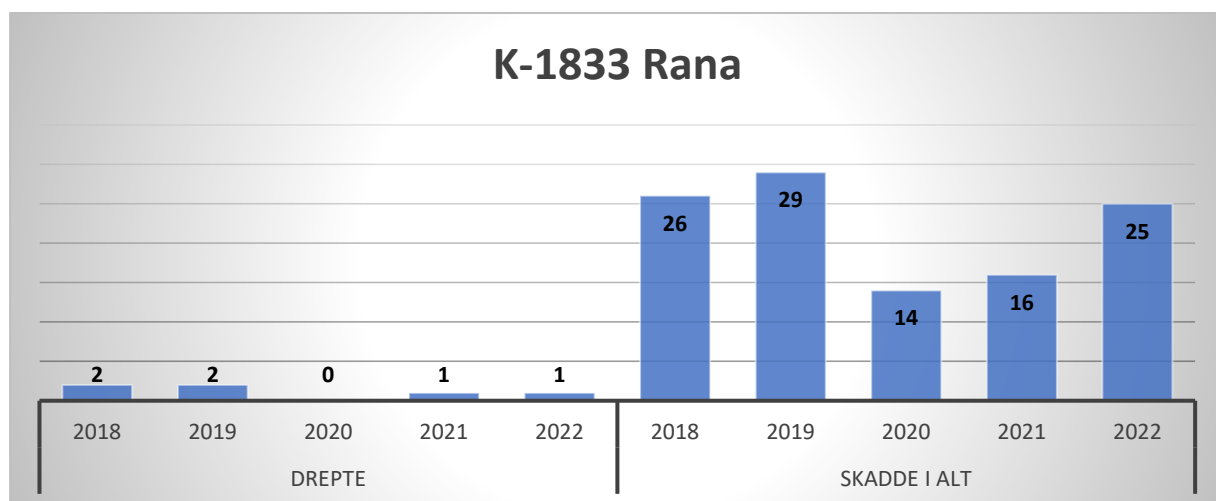
- Når det gjelder dødelighet forårsaket av ulykker og selvmord antall pr. 100 000 innbygger 0-74 år) ligger menn generelt høyere enn kvinner. Rana ligger høyere enn landet og Nordland, når det gjelder selvmord menn (tabell 11)

Dødelighet, tidlig død (B) – 0-74 år, per 100 000, standardisert

År			2007-2016	2008-2017	2009-2018	2010-2019	2011-2020	2012-2021
Geografi	Dødsårsak	Kjønn						
Hele landet	Ulykker (V01-X59)	menn	26,3	25,5	24,7	23,8	23,4	23,0
		kvinner	9,2	8,9	8,9	8,7	8,4	8,4
	Selvmord (X60-X84, Y87.0)	menn	15,2	15,3	15,6	15,6	15,8	15,8
		kvinner	6,8	6,9	7,1	7,1	7,1	7,1
Nordland	Ulykker (V01-X59)	menn	30,1	28,9	28,7	29,6	30,2	29,3
		kvinner	9,5	9,6	9,8	10,4	9,6	9,6
	Selvmord (X60-X84, Y87.0)	menn	16,5	17,8	18,0	19,0	19,2	18,8
		kvinner	4,8	5,4	5,6	5,6	6,4	6,6
Rana	Ulykker (V01-X59)	menn	26,1	29,1	26,5	25,5	26,2	25,3
		kvinner	8,4	7,5	7,5	10,7	12,4	13,2
	Selvmord (X60-X84, Y87.0)	menn	20,8	20,6	18,9	19,6	22,0	22,8
		kvinner	:	:	:	:	:	:

Tabell 12: Dødelighet ulykker og selvmord, 0-74 år per 100 000 innbygger (Kommunehelse statistikkbank).

- Figur 23 viser utvikling i antall drepte og skadde personer (skadde i alt) i veitrafikkulykker i Rana i perioden 2018 til 2022.

Figur 23: Personer drept og skadd i veitrafikkulykker per år, Rana (SSB, tabell 12044).